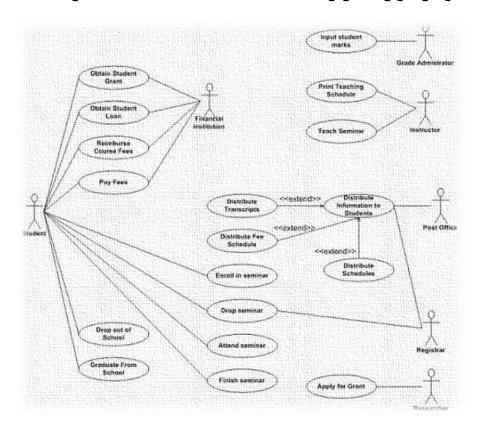
نمودار موارد کاربرد یا Use Case diagram در

تهیه و تنظیم: پیمان مالکی

فهرست مطالب

3	مقدمه
3	چه زمانی و به چه دلایلی تهیه این نمودار اهمیت خواهد داشت؟
5	Business Use Case Diagrams
6	System Use Case Diagrams
7	Use Case Subject
7	نماد
7	بازنگریها
8	Business Model Subject
8	اشتباهات رایج
9	Software System Subject
10	Applicability of Use Cases
10	Ownership of Use Cases
11	UML Actor
12	Business Actor
13	ارتباط بین کنشگرها
14	UML Use Case
15	نامگذاری Use Case ها
15	نماد Use Case
16	Abstract Use Case
17	Business Use Case
18	
20	
21	رابطه Generalization بين موارد کاربرد
21	رابطه Association بين موارد كاربرد
•	رابطه Association بین مورد کاربرد و کنشگر
21	
	تعداد ارتباط مجاز برای رابطه Association
22	تعداد ارتباط مجاز برای رابطه Association
22 24	
22 24 24	UML Use Case Extend

28	ارتباطات ازدست رفته Use Case ها
29	نلاصه و چکیده
35	ىتنامە تصويرى
35	Subject:
35	Stereotype:
35	Actor:
36	Business Actor:
36	Actor Generalization:
36	Concrete Actor:
36	Abstract Actor:
37	Use Case:
38	Business Use Case:
38	Abstract Use Case:
38	
38	Use Case Generalization:
38	
39	Use Case Extension:
39	Extension Point:
39	Generalization Relationship:
40	Inclusion Relationship:
40	Extension Relationship:
41	Association Relationship:
	Dependency Relationship:

مقدمه

نمودارهای مورد کاربرد معمولاً به نمودارهای رفتاری گفته میشود که برای توصیف مجموعهای از اقدامات (مورد کاربرد) استفاده میشود که یک نمونه سیستم یا سیستمها (یا به عبارتی موضوع اموضوعها) باید یا میتوانند با همکاری یک یا چند کاربر خارجی سیستم یا کنشگران آانجام دهند. هر مورد کاربرد باید نتایج قابل مشاهده و ارزشمندی را برای کنشگران یا سایر ذینفعان سیستم ارائه دهد.

توجه: مشخصات UML 2.0 تا 2.4 نمودار مورد کاربرد را به عنوان یک توصیف کننده نمودار کلاس^۴ معرفی می کند و می دانیم که نمودار کلاس یک نمودار ساختاری است.

نمودارهای مورد کاربرد در واقع دو جنبه دارند. جنبه رفتاری که رفتار سیستم را توصیف می کند و جنبه دیگر، ساختار سیستم را توصیف می کند. این نمودارها به عنوان یک مورد خاص از نمودارهای کلاس هستند که در آنها طبقهبندی کنندهها به کنشگران یا موارد کاربرد مربوط به هر یک از آنها در انجمنها، محدود می شوند

[UML 2.5 FTF - Beta 1] موارد کاربرد را از مدلسازی رفتار به مفاهیم تکمیلی UML منتقل کرده است. بنابراین، این یک معضل تاسف بار شده است که نمودارهای موارد کاربرد در UML، انواع مختلف پیدا کردهاند.

چه زمانی و به چه دلایلی تهیه این نمودار اهمیت خواهد داشت؟

نمودار مورد کاربرد به جزئیات زیادی نمیپردازد؛ مثلاً انتظار نمیرود که ترتیب انجام مراحل را مدلسازی کند. توصیه میشود که از نمودارهای مورد کاربرد برای توصیفی تر کردن یک مورد کاربرد متنی^۵، استفاده شود.

در UML، نمودارهای مورد کاربرد، رفتار یک سیستم را مدلسازی میکنند و به درک نیازهای سیستم کمک میکنند. نمودارهای مورد کاربرد، عملکردهای سطح بالا و حوزه یک سیستم را توصیف میکنند. این نمودارها همچنین تعاملات بین سیستم و کنشگران آن را مشخص میکنند. موارد کاربرد و کنشگران در نمودارهای مورد کاربرد توصیف میکنند که سیستم چه کاری انجام میدهد و کنشگران چگونه از آن استفاده میکنند، اما در خصوص نحوه عملکرد داخلی سیستم توضیحی نمیدهند.

نمودارهای مورد کاربرد، محتوی و الزامات کل سیستم یا بخشهای مهم سیستم را نشان میدهند و تعریف میکنند. شما میتوانید یک سیستم پیچیده را با یک نمودار مورد کاربرد، مدلسازی کنید، یا نمودارهای مورد کاربرد متعدد برای مدلسازی اجزای سیستم ایجاد کنید. شما معمولاً نمودارهای مورد کاربرد را در مراحل اولیه پروژه ایجاد میکنید و در طول فرآیند توسعه به آنها مراجعه میکنید.

نمودارهای مورد کاربرد در شرایط زیر مفید هستند:

- قبل از شروع یک پروژه، می توانید نمودارهای مورد کاربرد را برای مدلسازی یک کسبوکار ایجاد کنید تا همه شرکت کنندگان در پروژه درک درستی از پرسنل، مشتریان و فعالیتهای کسبوکار مورد نظر، داشته باشند.
- هنگام استخراج نیازمندیها، می توانید نمودارهای مورد کاربرد را ایجاد کنید تا نیازمندیهای سیستم را به تصویر بکشید و آنچه را که سیستم باید انجام دهد به دیگران ارائه دهید.
- در طول مراحل تجزیهوتحلیل و طراحی، می توانید از موارد کاربرد و کنشگران نمودارهای مورد کاربرد خود برای شناسایی کلاسهای مورد نیاز سیستم، استفاده کنید.

Use Case 1

Actions ²

Actor ³

Class Diagram 4

Use Case Description 5

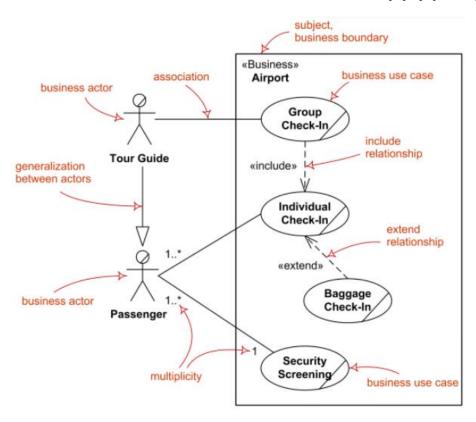
• در طول مرحله آزمایش، می توانید از نمودارهای مورد کاربرد برای شناسایی تستهای سیستم، استفاده کنید.

Business Use Case Diagrams

در حالی که پشتیبانی از مدلسازی کسبوکار به عنوان یکی از اهداف UML اعلام شده است، مشخصات UML هیچ مجموعه نمادی را برای نیازهای کسبوکاری ارائه نمی دهد.

موارد کاربرد کسبوکار یا Business Use Case در RUP معرفی شدند تا عملکرد کسبوکاری ٔ فرآیند یا فعالیتهای ٔ موجود در کسبوکار مدل شده، ایفا مدلسازی شده را نشان دهند. یک کنشگر کسبوکاری، نقشی را نشان میدهد که توسط شخص یا سیستمی خارج از کسبوکار مدل شده، ایفا میکند و در تعامل با کسبوکار است. یک مورد کاربرد کسبوکار، باید نتیجهای با ارزش و قابل مشاهده برای یک کنشگر کسبوکار ایجاد کند.

عناصر اصلی نمودار مورد کاربرد کسبوکار در تصویر زیر نشان داده شده است. مجدداً توجه داشته باشید که هم مورد کاربرد کسبوکار و هم کنشگر کسبوکار در استاندارد UML تعریف نشدهاند، بنابراین شما یا باید از برخی ابزارهای UML برای پشتیبانی از آنها استفاده کنید یا نمادهای مدلسازی کسبوکار خود را ایجاد کنید.

عناصر اصلی نمودار مورد کاربرد کسبوکار شامل: کنشگر کسبوکار، مورد کاربرد کسبوکار، مرزهای کسبوکار^{$^{\Lambda}$}، ارتباطاتی از نوع شمولیت و اشتراک و گسترش ^{$^{\Lambda}$} یا اجتماع.

business function ⁶

activity 7

business boundary 8

include 9

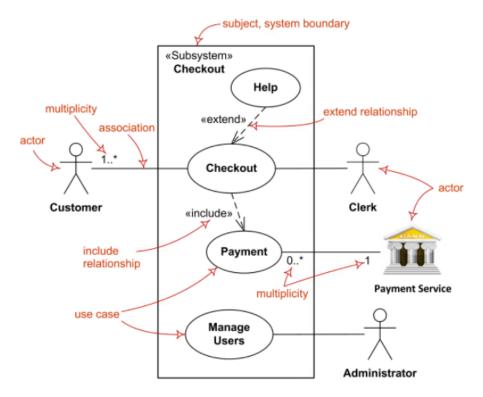
extend 10

System Use Case Diagrams

از نمودارهای مورد کاربرد سیستم، برای تعیین موارد زیر استفاده می شود:

- الزامات'' (خارجی)، کاربردهای مورد نیاز یک سیستم در حال طراحی یا تجزیهوتحلیل (موضوع) که آنچه سیستم قرار است انجام دهد را به تصویر میکشد.
 - عملکرد ارائه شده توسط یک موضوع که سیستم می تواند انجام دهد.
- الزاماتی که موضوع مشخص شده در محیط خود ایجاد می کند تا با تعریف آنها مشخص کند محیط چگونه باید با سوژه تعامل داشته باشد تا بتواند خدمات خود را انجام دهد.

عناصر اصلی نمودار مورد کاربرد سیستم در استاندار UML در تصویر زیر نشان داده شده است.

عناصر اصلی نمودار مورد کاربرد سیستم در استاندارد UML شامل: کنشگر، مورد کاربرد، موضوع،

ارتباطاتی از نوع شمولیت یا اشتراک و گسترش یا اجتماع.

requirement 11

Use Case Subject

Subject یک مورد کاربرد، مرزهای یک کسبوکار، سیستم نرمافزاری، سیستم فیزیکی یا دستگاه، زیرسیستم، مؤلفه یا حتی کلاس منحصر به فرد را برای جمعبندی و تحلیل نیازمندیها تعریف و نشان میدهد.

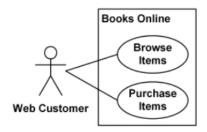
در اصطلاح UML، موضوع یا Subject، یک طبقهبندی کننده است که نقش "موضوع" را بازی می کند. به عبارت دیگر برای موضوع، کلاس ویژه جداگانهای همانطور که برای کنشگر و مورد کاربرد ایجاد می شود، ایجاد نمی شود. از نظر UML 2.5 موضوع یک USeCase می تواند یک سیستم یا هر عنصر دیگری مانند یک جزء یا کلاس باشد که ممکن است رفتار داشته باشد. طبقهبندی کننده ای که ممکن است رفتارهای متعلق به خود داشته باشد، طبقهبندی کننده رفتاری نامیده می شود. با این حال، در نگارش انتزاعی UML 2.5، موضوع، به عنوان یک طبقهبندی اختیاری، گنجانده شده است.

موضوع یک طبقهبندی کننده (شامل زیرسیستم، جزء یا حتی کلاس) است که نشان دهنده یک کسبوکار، سیستم نرمافزاری، سیستم فیزیکی یا دستگاه تحت تحلیل، طراحی یا در نظر گرفته شده است که رفتار خاصی دارد و مجموعهای از موارد کاربرد برای آن اعمال می شود.

موضوع، به موارد کاربرد قابل اجرا مربوط می شود و با موارد کاربرد متعلق به طبقه بندی کننده، متفاوت است. در UML 2.x تا 2.5، طبقه بندی کننده ممکن است طبقه بندی کننده موارد کاربرد را داشت. در UML 2.5 هر طبقه بندی کننده ممکن است موارد کاربرد را داشته باشد.

نماد

موضوع (گاهی اوقات مرز سیستم نامیده می شود) توسط یک مستطیل که با یک نام موضوع، کلمات کلیدی مرتبط و کلیشهها^{۱۲} در گوشه بالا سمت چپ ارائه می شود. موارد کاربرد قابل استفاده برای موضوع در داخل مستطیل و کنشگران، خارج از مرز سیستم قرار دارند.

Books Online موضوعی است که با موارد کاربرد قابل اجرا و کنشگر Web Customer مرتبط است.

بازنگریها

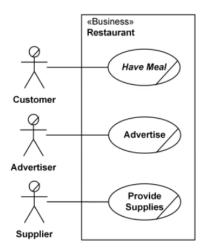
الزام قرار گرفتن نام موضوع در گوشه سمت چپ بالای مرز سیستم، فقط در 2.5 UML وجود دارد. نسخههای قبلی UML مجاز به استفاده از نام موضوع بودند و این نام در یکی از گوشههای سمت راست یا چپ بالا قرار می گرفت. شخصاً فکر می کنم استفاده از گوشه بالا سمت چپ بسیار محدود کننده است. وقتی اکثر کنشگران در سمت چپ هستند، نام موضوع در سمت راست بهتر به نظر می رسد. در برخی موارد من بدم نمی آید که نام موضوع حتی در وسط بالا باشد.

stereotypes 12

مواردکاربرد می تواند برای مدلسازی برخی از کسبوکارها برای تجزیهوتحلیل فرآیندهای کسبوکار، تشخیص مشکلات در حال تجربه، تعیین فرصتها برای ارائه خدمات بهتر به مشتریان، استفاده شوند. موضوع موارد کاربرد، در این مورد، کسبوکار، شرکت، تقسیمات شرکتی، دپارتمان، تیم، می باشد. نمونههایی از موضوعات کسبوکاری در زیر آورده شده است:

- دیارتمان فروشگاه
 - فرودگاه
 - رستوران

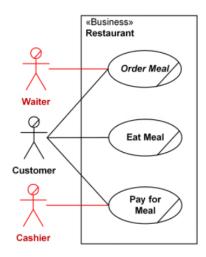
UML هیچ کلیشه استانداردی برای مدلسازی فرآیندهای کسبوکار ارائه نمیکند، اما در صورت نیاز برای وضوح، میتوانیم از کلیشههای سفارشی مانند «Business» با کنشگران کسبوکار Pepartment» با کنشگران کسبوکار Advertiser و Supplier و موارد کاربرد کسبوکار مرتبط را نشان میدهد.

موضوع کسبوکار Restaurant با کنشگران کسبوکار و موارد کاربرد قابل اجرا

اشتباهات رايج

مثال زیر تصور غلط رایجی را برای Business» Restaurant» نشان می دهد که کنشگران کسبوکار به اشتباه شامل Waiter و Paramant هستند. اینها هم برای رستوران کار می کنند ولی بخشی از کسبوکار رستوران محسوب می شوند و اگر قرار بود که در این نمودار قرار گیرند باید در داخل محدوده موضوع قرار می گرفتند. آنها نباید به عنوان کنشگر نشان داده شوند زیرا کنشگران، کاربران خارجی کسبوکار مثل system یا system

اشتباه: کسبوکار رستوران نباید گارسون و صندوقدار را به عنوان کنشگر داشته باشد

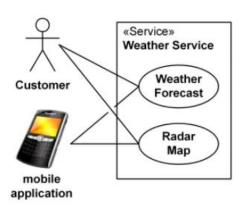
Software System Subject

موارد کاربرد سیستم، سیستمی را توصیف می کند که برخی موارد یا فرآیندهای کاربرد/کاربردهای کسبوکار را خودکار می کند. موضوع در این مورد، نرمافزار و/یا سیستم سختافزاری، زیرسیستم، جزء یا دستگاه است. نمونههایی از سیستمها:

- سایت اینترنتی
- سیستم پرداخت
- دستگاه باجه خودکار (ATM)
- پایانه نقطه فروش یا همان ترمینال فروش (POS)

UML هیچ کلیشه استانداردی برای موضوع، ارائه نمی دهد اما نمونههای مشخصات UML 2.4 از کلیشههای اجزا^{۱۳} استفاده می کنند:

- «Subsystem»
 - «Process» •
 - «Service» •
- «Component» •

component 13

موضوع Weather Service کلیشهای به عنوان «Service» دارد

Applicability of Use Cases

موارد کاربرد که به صورت بصری در داخل مرزهای سیستم قرار دارند، موارد کاربرد مناسب برای موضوع (subject) هستند (اما لزوماً موضوع نستند).

تفسير اين نمودار: موارد كاربرد Browse Items و Buy Items براى موضوع Retail Website قابل استفاده هستند

این امکان وجود دارد که برخی موارد کاربرد برای چندین موضوع قابل استفاده باشد.

Ownership of Use Cases

در UML 2.4، موضوع می تواند شامل برخی یا همه موارد کاربرد قابل اجرا باشد. این مالکیت (تودر تو) یک مورد کاربرد با استفاده از نماد استاندارد برای طبقهبندی کننده تودر تو نشان داده می شود.

تفسير اين نمودار: موضوع Retail Website دارای موارد کاربرد Browse Items و Buy Items است

UML Actor

یک Actor یا کنشگر، طبقهبندی کننده رفتاری است که نقشی را مشخص می کند و این نقش توسط یک موجود خارجی که با موضوع تعامل دارد (مثلاً با مبادله سیگنالها و دادهها) یا کاربر انسانی مرتبط با سیستم طراحی شده یا برخی سیستمها یا سختافزارهای دیگر که از خدمات مرتبط با موضوع استفاده می کنند، ارائه می شود.

اصطلاح نقش ^{۱۴} بهطور غیررسمی بجای عبارت نوع، گروه یا گروه خاصی از کاربران که به خدمات خاصی از موضوع مدل سازی شده با موارد کاربرد مرتبط نیاز دارند، استفاده می شود. هنگامی که یک موجود خارجی با موضوع، تعامل دارد، نقش یک کنشگر خاص را ایفا می کند. آن موجودیت فیزیکی منفرد ممکن است چندین نقش مختلف را ارائه کند و یک نقش خاص ممکن است توسط یک یا چند نمونه مختلف ارائه شود.

از آنجایی که یک کنشگر، خارج از موضوع است، معمولاً در همان طبقهبندی کننده یا بستهای ۱۵ تعریف می شود که موضوع را در بر می گیرد.

همه کنشگران باید مطابق با نقش فرضی خود، نامی داشته باشند. نمونههایی از نام کنشگران (نقش کاربر^{۱۶}) در زیر آورده شده است:

- مشتری (Customer)
- سرویس گیرنده وب (Web Client)
 - دانشجو (Student)
 - مسافر (Passenger)
- سیستم پرداخت (Payment System)

نماد استاندارد UML برای کنشگر، نماد "مرد چوبی^{۱۱۷} است که نام کنشگر در بالا یا پایین آن قرار دارد. نام کنشگران باید از دستورالعملهای حروف بزرگ و نقطه گذاری مانند کلاسها، پیروی کند. نام کنشگران مفهومی باید به صورت مورب نشان داده شود.

کنشگری به نام Student

نمادهای سفارشی که نوع کنشگر را نشان میدهند ممکن است برای نشان دادن یک منشگر خاص استفاده شوند، مانند استفاده از نماد(های) جداگانه برای کنشگران غیر انسانی.

نماد سفارشی برای کنشگر Web Client

role 14

package 15

user role 16

Stick Man 17

نماد سفارشی برای کنشگر Bank

همچنین ممکن است یک کنشگر به شکل نماد مستطیل گونه مربوط به کلاس^{۱۸} با کلمه کلیدی استاندارد «actor» نشان داده شود که در صورت لزوم دارای نمادهای عمومی کلاس نیز خواهد بود.

«actor» Customer

+ name: Name

+ address: Address

کنشگر Customer در نمای کلاس

یک کنشگر فقط می تواند برای موارد (Use Case)، مؤلفهها (Component) و کلاسها (Class)، انجمنهای دودویی داشته باشد.

Business Actor

یک کنشگر کسبوکار یا Business Actor (که در RUP برای حمایت از مدل سازی کسبوکار معرفی شد) نقشی را نشان می دهد که توسط شخص یا سیستمی خارج از کسبوکار مدل سازی شده و در تعامل با کسبوکار ارائه می شود. توجه داشته باشید که کنشگر کسبوکار در استاندارد UML تعریف نشده است. برخی از نمونههای معمولی از کنشگر کسبوکار عبارتند از:

- مشتری (Customer)
- تامین کننده (Supplier)
 - حامی (Patron)
 - مسافر (Passenger)
 - قدرت (Authority)
 - بانک (Bank)

هر کنشگر کسبوکار چیزی خارج از کسبوکار مدل شده را نشان میدهد و باید حداقل با یک مورد کاربرد کسبوکار (Business Use Case) درگیر باشد. کنشگر کسبوکار در RUP با نماد "مرد چوبی" با خطی که از سر آن عبور می کند نشان داده می شود.

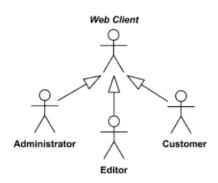

کنشگر کسبوکار به نام Passenger

Class 18

ارتباط بین کنشگرها

ما می توانیم کنشگران مفهومی یا واقعی را تعریف کرده و با استفاده از رابطه generalization آنها را خاص کنیم. رابطه بین کلاسها بین کنشگران به صورت یک خط مستقیم جهتدار با نوک پیکان بزرگ ارائه می شود (همانطور که برای رابطه generalization بین کلاسها تعریف شده است).

کنشگر Web Client یک سوپر کلاس مفهومی برای Editor ،Administrator و Customer است

UML Use Case

موارد کاربرد یا Use Case ها اجازه میدهند تا نیازهای سیستمهای در حال طراحی یا در مورد انتظار را شناسایی کنید، عملکرد ارائه شده توسط آن سیستمها را توصیف کنید، و الزاماتی را که سیستمها برای محیط خود ایجاد میکنند، تعیین کنید.

مشخصات UML، به عنوان مثال [UML 2.5 RTF - Beta 2] تعریفی کمی متفاوت از موارد کاربرد، ارائه میدهد. من تعریف زیر را از آن قطعات جمعآوری کردم.

مورد کاربرد نوعی طبقهبندی کننده رفتاری است که یک واحد [کامل] از عملکرد [مفید] را معرفی می کند. این واحد، توسط [یک یا چند] موضوع پوشش داده می شود که با همکاری یک یا چند کنشگر در ارتباط است، و [برای موارد کاربرد کامل] نتیجه قابل مشاهده ای را به همراه دارد که برای آن کنشگران [یا سایر ذینفعان] هر موضوع، ایجاد ارزش می کند.

مشخصات UML ایجاب می کند که "این عملکرد همیشه باید تکمیل شود تا Use Case مورد نظر کامل شود. به عبارت دیگر، اگر پس از اجرای آن، موضوع در حالتی باشد که در آن هیچ ورودی یا اقدام دیگری انتظار نمی رود و Use Case قابلیت شروع دوباره داشته باشد، یا در حالت خطا قرار گیرد، Use Case کامل تلقی می شود."

مشکل این الزام این است که اجتماع ۱۹ موارد کاربرد را مطرح نمی کند و فقط اشتراک ۲۰ موارد کاربرد را شامل می شود. اجتماع مورد کاربرد ممکن است لزوماً به خودی خود معنی نداشته باشد. مورد کاربرد شامل بخش مشترکی است که از یک مورد کاربرد جداگانه استخراج شده است. همچنین به نظر می رسد که الزام به ارائه یک نتیجه قابل مشاهده، غیر ممکن است.

همچنین این تردید وجود دارد که عملکرد مورد کاربرد، همیشه مفید باشد: "هر Use Case، واحدی از عملکرد مفید را مشخص میکند که موضوع مورد نظر در اختیار کاربران خود قرار میدهد."

"یک Use Case ممکن است برای هر موضوعات مختلفی اعمال شود." باوجود اینکه، توصیف کلاس Use Case در مشخصات UML اجازه می دهد تا Use Case هیچ موضوع مرتبطی نداشته باشد؛ منطقی است که انتظار داشته باشیم برای هر مورد کاربرد حداقل یک موضوع، داشته باشیم، در غیر این صورت تعریف مورد کاربرد معنایی نخواهد داشت.

در حالی که "مفاهیم کلیدی مشخص شده در این بخش عبارتند از کنشگران یا Actor ها، موارد کاربرد یا UseCase ها و موضوعات یا use case ها بعضی مواقع "سایر ذینفعان موضوع" نیز معرفی میشوند. وجود کنشگران به عنوان ذینفعان موضوع، کافی است و اگر این «ذینفعان "۱" (use case ها) چیز دیگری برای اضافه کردن دارند، باید به عنوان یک مفهوم جداگانه در مشخصات UML گنجانده شوند.

مشخصات UML تا زمانی که UML عنتشر نشده بود، مستلزم این بود که عملکرد مورد کاربرد توسط یک کنشگر آغاز شود. در 2.5 این محدودیت، حذف شد، به این معنی که ممکن است شرایطی وجود داشته باشد که عملکرد سیستم، توسط خود سیستم، شروع شود و در عین حال نتایج مفیدی را برای یک کنشگر، ارائه دهد. به عنوان مثال، سیستم می تواند به مشتری از ارسال سفارش او اطلاع دهد، پاکسازی و بایگانی اطلاعات کاربر را برنامهریزی کند، اطلاعاتی را از سیستم دیگری درخواست کند و غیره.

همچنین، در UML 2.x تا 2.5 UML بیان شده که موارد کاربرد "بر اساس نیازهای کنشگران تعریف می شوند." که البته این جمله از 2.5 حذف شد زیرا برخی از کنشگران ممکن است به خودی خود نه نیازی داشته باشند و نه الزاماتی.

Extending 19

Including 20

stakeholder 21

مشخصات UML هیچ دستورالعملی در مورد روش نامگذاری موارد کاربرد، ارائه نمیدهد. تنها شرط این است که هر مورد کاربرد باید یک نام داشته باشد. ما فقط باید از تعریف مورد کاربرد، پیروی کنیم تا برای واحد عملکردی که توسط یک سیستم انجام می شود، نامی بگذاریم که نتایج قابل مشاهده و مفیدی را برای یک کنشگر ارائه دهد. نمونههایی از نامگذاری موارد کاربرد در زیر آورده شده است:

- خرید کردن (Make Purchase)
 - ثبت سفارش (Place Order)
- به روز رسانی مبلغ آبونمان (Update Subscription)
 - انتقال وجه (Transfer Funds)
 - استخدام کارمند (Hire Employee)
 - مدیریت حساب (Manage Account)

نماد Use Case

Use case معمولا به شکل بیضی که حاوی نام مورد کاربرد است، نشان داده میشود.

مورد کاربردی به نام User Registration

نام مورد کاربرد همچنین می تواند در زیر بیضی نیز قرار گیرد.

Transfer Funds

مورد کاربردی به نام User Registration

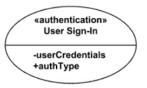
اگر یک موضوع (یا مرز سیستم) نمایش داده شود، بیضی مورد استفاده به صورت بصری در داخل این مستطیل یا مرز سیستم قرار می گیرد. توجه داشته باشید که این لزوماً به این معنی نیست که موضوع مورد نظر، دارای موارد کاربرد مشمول شده است، بلکه صرفاً به این معنی است که مورد کاربرد در آن موضوع نیز اعمال می شود.

موارد کاربرد هیچ کلمه کلیدی استاندارد یا کلیشهای^{۲۲} ندارند. موارد کاربرد را میتوان با یک کلیشه سفارشی بالای نام نشان داد. این کلیشه سفارشی در قالب نوع یا طبقهبندی خاص، یک مشخصه use case را معرفی میکنند. فهرستی از مشخصات مورد کاربرد شامل عملیات^{۲۲} و فیلدها^{۲۴} را میتوان در محدوده زیر نام مورد کاربرد در نماد بیضی شکل مورد کاربرد، نشان داد.

stereotype 22

operations 23

attributes 24

استفاده از کلیشه ای به عنوان «authentication» برای مورد کاربرد

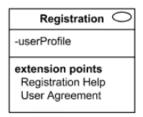
موارد کاربرد دارای نقاط توسعه^{۲۵}، ممکن است در محدوده مورد کاربرد تحت کلمه کلیدی extension points، فهرست شوند.

Registration

extension points
Registration Help
User Agreement

مورد کاربردی با نام Registration که دارای نقاط توسعه Registration Help و User Agreement است

یک مورد کاربرد همچنین می تواند با استفاده از نماد مستطیل استاندارد طبقهبندی کنندهها به همراه یک نماد بیضی در گوشه سمت راست بالای مستطیل و با محفظههای لیست جداگانه اختیاری برای مشخصات آن نشان داده شود.

مورد کاربردی به نام Registration با استفاده از نماد مستطیل استاندارد برای طبقهبندی کنندهها نشان داده شده است

Abstract Use Case

تمام مشخصات 2.x UML و حتی UML 2.5 موارد کاربرد مفهومی یا Abstract Use Case را ذکر، تعریف یا توضیح نمیدهند. مشخصات UML 1.x اشاره کرده است که "نام یک مورد کاربرد مفهومی، ممکن است به صورت مورب نشان داده شود" اما در UML 2.0 این جمله بدون هیچ توضیحی از مشخصات UML حذف شد.

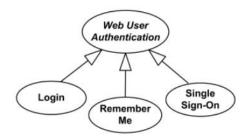
یکی از دلایل حذف این جمله میتواند این باشد که چون use case یک طبقهبندی کننده است و هر طبقهبندی کنندهای میتواند، مفهومی باشد (با نام به شکل مورب)، بدیهی است که باید برای موارد کاربرد نیز قابل اجرا باشد.

از طرف دیگر، چون جمله حذف شد و UML 2.5 اصلاً موارد کاربرد مفهومی را ذکر نمی کند و حتی یک نمونه از موارد کاربرد مفهومی را ارائه نمی دهد، می تواند به این معنی باشد که آنها انتظار دارند همه موارد کاربرد واقعی باشند نه مفهومی. البته بهتر بود که در این مورد، این وضعیت به صراحت در مشخصات UML توضیح داده می شد.

با فرض اینکه مورد کاربرد می تواند مفهومی باشد و تعریف مناسب برای طبقهبندی کننده اعمال شود، مورد کاربرد مفهومی، مورد کاربردی است که اعلان کامل و شفاف ندارد (ناقص است) و (معمولاً همانطور که مشخصات UML می گوید) قابل نمونهسازی نیست. یک مورد کاربرد، زمانی

extension points 25

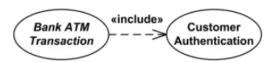
مفهومی در نظر گرفته می شود که توسط سایر موارد کاربرد، استفاده شود، به عنوان مثال، این نوع مورد کاربرد به هدف ایجاد یک رابطه generalization استفاده می شود، همچنان در 2.5 UML قابل قابل استفاده باشد، همانطور که در UML 1.x مشخص شده است.

مورد کاربرد Web User Authentication یک مورد کاربرد

که توسط موارد کاربرد Remember Me ،Login و Single Sign-On به صورت صریح و خاص تعریف شده است.

وقتی مشخصات UML 2.4 رابطه اشتراک بین موارد کاربرد را توضیح میدهند که "آنچه در یک مورد کاربرد پایه باقی میماند معمولاً کامل نیست" اما به دلایلی از نامگذاری آن به عنوان یک مورد کاربرد مفهومی، اجتناب میکنند. به طور کلی، به این معنی است که موارد کاربرد اشتراکی همیشه مفهومی هستند.

اگر مورد کاربرد Bank ATM Transaction یک مورد کاربرد مفهومی باشد

به این معنی است که با موارد کاربرد Customer Authentication اشتراکاتی دارد

منابعی که اشتراکات موارد کاربرد را به شکل ارتباط بین موارد کاربرد مفهومی و موارد کاربرد واقعی تعریف می کنند، بسیار رایج است، اگرچه مشخصات UML از انجام آن اجتناب می کند. در حالی که ممکن است فرض کنیم که اشتراکات موارد کاربرد، همیشه مفهومی هستند، مورد کاربرد مشترک شده، احتمالاً می تواند مفهومی یا واقعی باشد. به طرز شگفت انگیزی، برخی منابع وجود دارد که من نمی توانم با آنها موافق باشم و توضیحی دقیقاً مخالف این حالت را ارائه می دهند. این منابع، شامل موارد کاربرد (پایه) "معمولاً واقعی" و موارد کاربرد مشترک شده ("افزودن") "معمولاً مفهومی" هستند.

خیلی پیچیده تر می شود وقتیکه، منابع دیگر، موارد کاربرد مفهومی را به عنوان موارد کاربرد توصیفی ^{۲۶} در سطح مفهومی (موردهای کاربرد کسبوکاری، که گاهی اوقات موارد کاربرد واقعی نیز نامیده می شوند) را بر خلاف موارد کاربرد سیستمی ^{۲۷}، تعریف می کنند.

Business Use Case

اگرچه پشتیبانی از مدلسازی کسبوکار به عنوان هدف UML اعلام شده است، مشخصات UML هیچ مفهومی برای موارد کاربرد کسبوکار یا Business Use Case ارائه نمی دهد.

describe use cases 26

system use cases 27

موارد کاربرد کسبوکار در RUP برای پشتیبانی از مدلسازی کسبوکار برای نشان دادن عملکرد، فرآیند یا فعالیت کسبوکار انجام شده در کسبوکار مدلشده، معرفی شدند. مورد کاربرد کسبوکار باید نتیجهای با ارزش قابل مشاهده برای یک کنشگر کسبوکار ایجاد کند.

یک مورد کاربرد کسبوکار، تعریف می کند که وقتی مورد کاربرد توسط کنشگر کسبوکار درخواست می شود، چه اتفاقی در کسبوکار می افتد، گردش کار کامل یا فرآیند کسبوکار چگونه است و چگونه نتایج مورد نیاز کنشگر کسبوکار را تولید می کند. مورد کاربرد کسبوکار در RUP با استفاده از یک شکل بیضی و خطی که از آن عبور می کند مطابق شکل زیر نشان داده شده است.

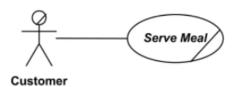
مورد کاربرد کسبوکار به نام Individual Check-In

دو رویکرد برای نامگذاری موارد کاربرد کسبوکار وجود دارد. مورد کاربرد را میتوان از دیدگاه کنشگر کسبوکار که در این حالت این نام، بیان کننده هدف یا نیاز کنشگر است نامگذاری کرد یا از نقطه نظر خود کسبوکار با نامگذاری فرآیندهای کسبوکار یا خدمات ارائه شده به کنشگران کسبوکار، نامگذاری کرد.

مورد کاربرد کسبوکار Apply for Job که نشان می دهد کنشگر Candidate شغل را تأیید می کند

مورد کاربرد کسبوکار Apply for Job هدف کنشگر کسبوکار Candidate را بیان می کند. نام جایگزین از نظر کسبوکار، Apply for Job مورد کاربرد کسبوکار می تواند باشد.

مورد کاربرد کسبوکار Serves Meal که کسبوکار ارائه غذا به کنشگر Customer را نشان می دهد

در این مورد، مورد کاربرد کسبوکار با توجه به فرآیند یا سرویس کسبوکاری Business Serves Meal to Customer نامگذاری می شود. نام جایگزین از نظر کنشگر می تواند Have Meal باشد.

با مقایسه نمونههایی از نمودارهای مورد کاربرد کسبوکار برای رستوران میتوانید تفاوتهای دیگر بین این دو رویکرد را مشاهده کنید.

Describing Use Case Behaviors

رفتارهای مورد کاربرد ممکن است در یک متن با زبان طبیعی (رفتار غیرشفاف)، که رویه رایج کنونی است، یا با استفاده از نمودارهای رفتاری UML برای رفتارهای خاص مانند موارد زیر توصیف شوند:

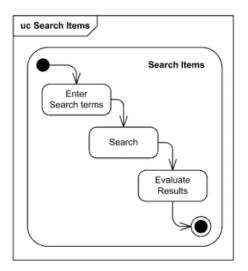
- activity •
- state machine •

interaction •

رفتار یک مورد کاربرد همچنین ممکن است به طور غیرمستقیم از طریق یک collaboration، توصیف شود که از مورد کاربرد و کنشگران آن به عنوان طبقهبندی کنندههایی که قطعات آن را دستهبندی می کنند، استفاده می کنند.

اینکه استفاده از کدام یک از این تکنیکها مفید است، به ماهیت رفتار مورد کاربرد و همچنین به خواننده مورد نظر بستگی دارد. این توصیفات را می توان با هم نیز ترکیب کرد.

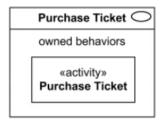
ابزارهای UML باید امکان پیوند دادن رفتارها را به مورد کاربرد توصیف شده فراهم کنند. Use Case را میتوان در یک قاب با برچسب use بزارهای UML نشان داد که رفتار مورد case یا uc (شکل اختصاری) ارائه کرد. ناحیه محتوای قاب مورد نظر را میتوان با انواع مختلف نمودارهای UML نشان داد که رفتار مورد کاربرد مورد نظر را توصیف می کند.

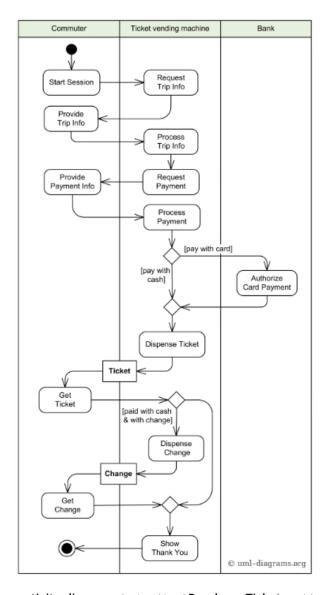
مورد کاربردی Search Items که به شکل قاب ارائه شده است

activity diagram مربوط به Search Items در آن گنجانده شده است

نمونه دیگری از چنین اتصال یک مورد کاربرد، رفتار نشان داده شده توسط فعالیتها است که در زیر با استفاده از نماد UML 2.5 نشان داده شده است.

مورد کاربرد Purchase Ticket مالکیت رفتاری را نشان می دهد که توسط فعالیت Purchase Ticket مشخص شده است مورد کاربرد activity diagram را شرح می دهد.

نمونهای از رفتار مورد کاربرد Purchase Ticket که با استفاده از activity diagram شرح داده شده است.

اجرای یک مورد کاربرد یک رویداد رفتار بلادرنگ است. هر نمونه از طبقهبندیکنندهای که متوجه یک مورد کاربرد می شود، باید به روشی که توسط مورد کاربرد مورد نظر توصیف شده است، رفتار کند.

Relationships Between Use Cases

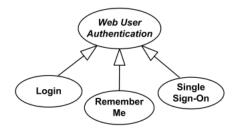
موارد کاربرد را می توان با استفاده از روابط زیر سازماندهی کرد:

- generalization
 - association
 - extend •
 - include •

رابطه Generalization بین موارد کاربرد

رابطه Generalization بین موارد کاربرد، شبیه به این رابطه بین کلاسها است. مورد کاربرد فرعی، ویژگیها و رفتار سوپر مورد کاربرد را به ارث میبرد و ممکن است رفتار سوپر مورد کاربرد مورد نظر را بازنویسی^{۲۸} کند.

رابطه Generalization به صورت یک خط مستقیم جهتدار با یک سر پیکان مثلث توخالی بزرگ نشان داده می شود، مانند Generalization بین طبقه بندی کننده ها، که از موارد کاربرد خاص به موارد کاربرد عمومی هدایت می شود.

مورد کاربرد Web User Authentication یک مورد کاربرد

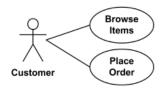
و توسط موارد كاربرد Remember Me ،Login و Single Sign-On تعريف مى شود.

رابطه Association بین موارد کاربرد

موارد کاربرد فقط می توانند در رابطه Association باینری استفاده کنند. دو مورد کاربرد که موضوع یکسانی را مشخص می کنند را نمی توان با یک رابطه Association مرتبط کرد زیرا هر یک به طور جداگانه استفاده کامل از سیستم را توصیف می کند.

رابطه Association بین مورد کاربرد و کنشگر

هر مورد کاربرد، یک عملکرد مفید منحصر به فرد را نشان میدهد که موضوعات در اختیار کنشگران قرار میدهند. ارتباط بین یک کنشگر و یک مورد کاربرد، نشان میدهد که کنشگر و مورد کاربرد به نحوی با یکدیگر تعامل یا ارتباط دارند. فقط ارتباط باینری بین کنشگران و موارد کاربرد مرتبط باشد.

کنشگر Customer با دو مورد کاربرد Browse Items و Place Order مرتبط است

یک مورد کاربرد ممکن است یک یا چند کنشگر مرتبط، داشته باشد.

مورد کاربرد Manage Account با کنشگران Customer و Bank مرتبط است

override 28

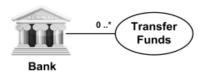
اگر چندین کنشگر مرتبط با یک مورد کاربرد وجود داشته باشد، ممکن است از نمودار مورد کاربرد، مشخص نباشد که کدام کنشگر شروع کننده مورد کاربرد است، به عنوان مثال، معلوم نیست که کلیشه "primary actor" به کدام می تواند تعلق داشته باشد. (در UML غیر استاندارد، کنشگران اصلی، کسانی هستند که از خدمات را به سیستم ارائه می کنند و کنشگران پشتیبان، کنشگرانی هستند که خدمات را به سیستم ارائه می دهند.)

تعداد ارتباط مجاز برای رابطه Association

UML اجازه استفاده از چندگانگی^{۲۹} را در یک یا هر دو انتهای ارتباط بین کنشگران و مورد کاربرد میدهد.

چندگانگی در سمت مورد کاربرد

هنگامی که یک کنشگر، یک ارتباط چندگانه با یک مورد کاربرد دارد و این مورد کاربرد است که چند ارتباط با یک کنشگر دارد، به این معنی است که یک کنشگر منفرد می تواند در موارد کاربرد چندگانه از همان مورد کاربرد دخالت داشته باشد.

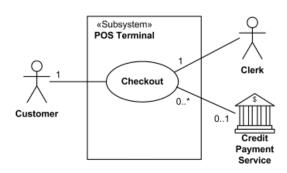
کنشگر Bank در چندین مورد کاربرد از Transfer Funds (تبادلات صندوقها) شرکت دارد

مشخصات UML 2.X تا UML 2.5 هرگونه تفسیر معقولی از این نوع تعامل یک کنشگر معین با موارد کاربرد متعدد را نادیده می گیرد و عمداً آن را تعریف نشده نگه میدارد. به عنوان مثال، تعدد موارد کاربرد می تواند به این معنی باشد که یک کنشگر با موارد کاربرد چندگانه به شکل یا دلایل زیر تعامل داشته باشد:

- به صورت موازی (concurrently)
- در مقاطع مختلف زمانی (overlapping)
- متقابل انحصاری (random ،sequentially و غیره)

چندگانگی در سمت کنشگر

تعداد کنشگر مورد نیاز ممکن است به صراحت با استفاده از عدد 1 یا بیشتر نشان داده شود. UML 2.5 همچنین اجازه می دهد تا کنشگر اختیاری 1.0 باشد. عدد 1.0 کنشگر به این معنی است که کنشگر ممکن است در هر یک از موارد کاربرد مرتبط با آنها شرکت کند 1.0 یا نکند 1.0).

multiplicity 29

optional 30

مورد کاربرد Checkout به 1 عدد کنشگر Customer نیاز دارد.

مورد کاربرد مورد نظر ممکن است به خدمات Credit Payment نیاز نداشته باشد (مثلاً اگر پرداخت به صورت نقدی باشد).

بنابراین ارتباط بین این مورد کاربرد با این خدمت در هر سمت میتواند عدد 0 را نیز داشته باشد.

هنگامی که یک مورد کاربرد با یک کنشگر یک ارتباط چندگانه دارد که در انتهای کنشگر بیشتر از یک است، به این معنی است که بیش از یک نمونه کنشگر در مورد کاربرد دخیل هستند.

دو یا چند کنشگر Player در مورد کاربرد Play Game دخیل هستند.

هر کنشگر در یک بازی Play شرکت میکند.

مشخصات UML 2.x تا UML 2.5 اجازه هرگونه تفسیر منطقی از این نوع تعامل چندین کنشگر با یک مورد کاربرد را میدهد و عمداً آن را تعریف نشده نگه میدارد.

به عنوان مثال، تعدد کنشگر می تواند به این معنی باشد که تعامل یک مورد کاربرد خاص با چندین نمونه کنشگر مجزا ممکن است به صورت زیر باشد:

- تعامل همزمان (concurrent)
- تعامل همیوشانی (overlapping)، در مقاطع مختلف زمانی
- تعامل متقابل منحصر به فرد (random ،sequential و غيره)

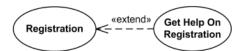
UML Use Case Extend

ارتباط Extend یک رابطه جهتدار است که مشخص می کند چگونه و چه زمانی رفتار تعریفشده در موارد کاربرد توسعه دهنده مکمل (اختیاری^{۳۱}) را می توان در رفتار تعریفشده در مورد کاربرد توسعه یافته درج کرد.

مورد کاربرد توسعه یافته به خودی خود، مستقل از ارتباط Extend مورد کاربرد، معنادار است. مورد کاربرد توسعه یافته معمولاً رفتار اختیاری را تعریف می کند که لزوماً به خودی خود معنی ندارد. رابطه Extend متعلق به مورد کاربرد توسعهیافته است. یک مورد کاربرد توسعهدهنده می تواند بیش از یک مورد کاربرد را توسعه دهد، و یک مورد کاربرد توسعهدهنده ممکن است فقط یک مورد کاربرد توسعهیافته را توسعه دهد.

فضای توسعه در یک یا چند نقطه توسعه ۳۲ تعریف شده در مورد کاربرد توسعهیافته، صورت می گیرد.

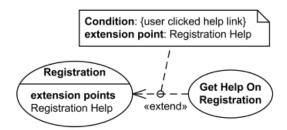
رابطه Extend به صورت یک خط چین با یک پیکان باز که از مورد کاربرد توسعهدهنده به مورد کاربرد توسعهیافته (پایه) هدایت می شود نشان داده می شود. فلش با کلمه کلیدی «extend» برچسب گذاری شده است.

مورد کاربرد Registration به تنهایی کامل و معنادار است.

می توان آن را با موارد کاربرد اختیاری Get Help On Registration توسعه داد.

اگر تمایل داشته باشید، می توانید شرایط رابطه Extend و همچنین ارجاع به نقاط توسعه در یک یادداشت پیوست شده به رابطه Extend مربوطه نشان دهید.

مورد کاربرد Registration به صورت مشروط توسط Get Help On Registration Use case در نقطه توسعه Registration به صورت مشروط توسط توسعه داده می شود.

Extension Point

نقطه توسعه یا Extension Point یک ویژگی یک مورد کاربرد است که نقطه ای را در رفتار مورد کاربرد معرفی می کند (ارجاع می دهد) که در آن نقطه، آن رفتار می تواند توسط یک مورد کاربرد دیگر (توسعه دهنده) بر اساس رابطه Extend مشخص شده است، توسعه یابد.

نقاط توسعه ممکن است در محلی در زیر نماد بیضی شکل مورد کاربرد، که با عنوان extension point نشان داده شدهاست، نوشته شوند. هر نقطه توسعه باید یک نام منحصر به فرد برای یک مورد کاربرد، داشته باشد. نقاط توسعه به صورت متنی مانند نگارش نشان داده شده در زیر مى باشند:

optional 31

extension point 32

extension point ::= name [: explanation]

explanation که اختیاری است، شرحی است که معمولاً به عنوان متن غیررسمی ارائه میشود. این متن میتواند به اشکال دیگر باشد، مانند نام یک وضعیت (State) در نمودار فعالیت، یا پیششرط (precondition) یا پسشرط (precondition).

(precondition).

User Agreement و Registration با نقاط توسعه Registration با نقاط توسعه $^{\circ}$

نقاط توسعه ممکن است در محدوده مستطیل مورد کاربرد با نماد بیضی، در زیر عنوان extension points نشان داده شوند.

Registration	0
-userProfile	
extension points Registration Help User Agreement	

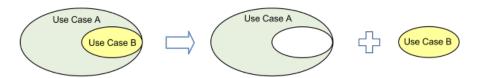
نقاط توسعه مورد کاربرد Registration که با استفاده از نماد مستطیل نشان داده شده است

UML Use Case Include

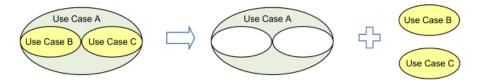
ارتباط Include یک رابطه مستقیم بین دو مورد کاربرد است که برای نشان دادن رفتار مورد کابرد مشمول شده (اضافه) در رفتار مورد کاربرد مشمول کننده (پایه) درج شده است. رابطه Include می تواند موارد زیر استفاده شود:

- برای ساده کردن موارد کاربرد بزرگ با تقسیم آن به چندین مورد کاربرد
 - برای استخراج بخشهای مشترک از رفتارهای دو یا چند مورد کاربرد

یک مورد کاربرد بزرگ می تواند رفتارهایی داشته باشد که ممکن است به موارد کاربرد کوچکتر مجزا، جدا شوند تا با استفاده از رابطه Include در مورد کاربرد پایه قرار گیرند. هدف از این اقدام، مدولار کردن ۳۳ رفتارها و مدیریت پذیرتر کردن آنهاست.

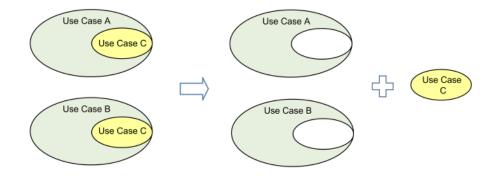

مورد کاربرد B از مورد کاربرد بزرگتر A به صورت یک مورد کاربرد جداگانه، استخراج می شود

موارد کاربرد B و C از مورد کاربرد بزرگتر A به صورت موارد کاربرد جداگانه، استخراج می شوند

هنگامی که دو یا چند مورد کاربرد، دارای رفتار مشترک هستند، این بخش مشترک میتواند در یک مورد کاربرد جداگانه استخراج شود تا به هر مورد کاربرد به واسطه رابطه Include اضافه شود.

مورد کاربرد C از موارد کاربرد A و B استخراج می شود تا توسط هر دو مورد کاربرد، مجدد با استفاده از رابطه Include استفاده شود

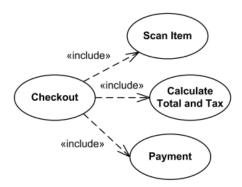
اجرای مورد کاربرد مشمول شده، مشابه یک فراخوانی زیر روال یا دستور ماکرو در برنامهنویسی است. همه رفتارهای مورد کاربرد مشمول شده در یک مکان واحد در مورد کاربرد مشمول کننده قبل از ازسرگیری اجرای مورد کاربرد مشمول کننده، اجرا میشود.

modularization 33

توجه داشته باشید، در حالی که UML 2.x نقاط توسعه را برای رابطه Extend تعریف می کند، هیچ "نقاط دربرگیری^{۳۳} برای تعیین مکان یا شرایط شمولیت در یک رابطه Include وجود ندارد.

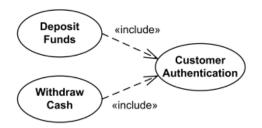
موارد کاربرد مشمول کننده بستگی به افزودن موارد کاربرد مشمول شده آن دارد، که آیا الزامی ^{۳۵} یا اختیاری ^{۳۶} است. به این معنی که موارد کاربرد مشمول کننده به خودی خود کامل نیست، و بنابراین منطقی است که موارد کاربرد مشمول کننده را موارد کاربردی مفهومی بنامیم. هیچ یک از مشخصات UML 2.x تا UML تا 2.5 UML حتی موارد کاربرد مفهومی را توضیح ندادهاند. برخی از منابع کاربرد مفهومی موارد کاربرد انتزاعی کاربردی مشمول کننده، تعریف می کنند، در حالی که در واقع باید برعکس باشد: موارد کاربرد مشمول کننده زیرمجموعه موارد کاربرد انتزاعی باشند. به بحث در مورد تعریف موارد کاربرد مفهومی مراجعه کنید.

رابطه Include بین موارد کاربرد با یک فلش چیندار با سر پیکان باز از مورد کاربرد مشمول کننده (پایه) تا مورد کاربرد مشمول شده (بخش مشترک) نشان داده می شود. فلش با کلمه کلیدی «include» بر چسب گذاری می شود.

مورد کاربرد Checkout شامل چندین مورد کاربرد است یا می توان گفت که این مورد کاربرد، مشمول کننده چندین مورد کاربرد است؛ موارد کاربرد مشمول شده Calculate Total and Tax، Scan Item، و Payment این موارد کاربرد هستند

مورد کاربرد بزرگ و پیچیده Checkout دارای چندین مورد کاربرد استخراج شده است که هر مورد کوچکتر، یک واحد منطقی رفتار را توصیف می کند. توجه داشته باشید که مورد کاربرد مشمول کننده Checkout به خودی خود ناقص است و برای تکمیل به موارد کاربرد مشمول شده توصیف شده نیاز دارد.

موارد کاربرد Deposit Funds و Withdraw Cash در مورد کاربرد Deposit Funds قرار دارند

inclusion point 34

required 35

optional 36

ندین نکته کلیدی از مشخصات UML 2.4 را در جدول زیر ترکیب کردم.	ب کردم.	ا زیر ترکیہ	ا در جدوا	مشخصات 2.4 UML	کلیدی از	مندين نكته

Include	Extend	Generalization
Bank ATM (include) Customer Authentication	Bank ATM Transaction «extend» Help	Bank ATM Transaction Withdraw Cash
مورد کاربرد پایه ناقص است (مورد کابرد	مورد کاربرد پایه به خودی خود کامل (واقعی)	مورد کاربرد پایه میتواند مورد کاربرد مفهومی
مفهومی).	است که به طور مستقل تعریف شده است.	(ناقص) یا واقعی (کامل) باشد.
مورد کاربرد مشمول شده، اختیاری نیست و یک	مورد کاربرد توسعه دهنده، اختیاری و تکمیلی	اگر مورد کاربرد پایه مفهومی باشد، مورد کاربرد
الزام است.	است.	تخصصی، اختیاری نیست و یک الزام است.
بدون مکان اشتراک بی واسطه، اما به واسطه	حداقل یک مکان توسعه (extension point)	مکان مشخصی برای استفاده از تخصص وجود
برخی مکانها، مشمول شده است.	بی واسطه دارد.	ندارد.
بدون شرط شمولیت بی واسطه.	میتواند شرط توسعه اختیاری داشته باشد.	بدون شرط بی واسطه برای استفاده در موضوع
		تخصصی کردن.

ارتباطات از دست رفته Use Case ها

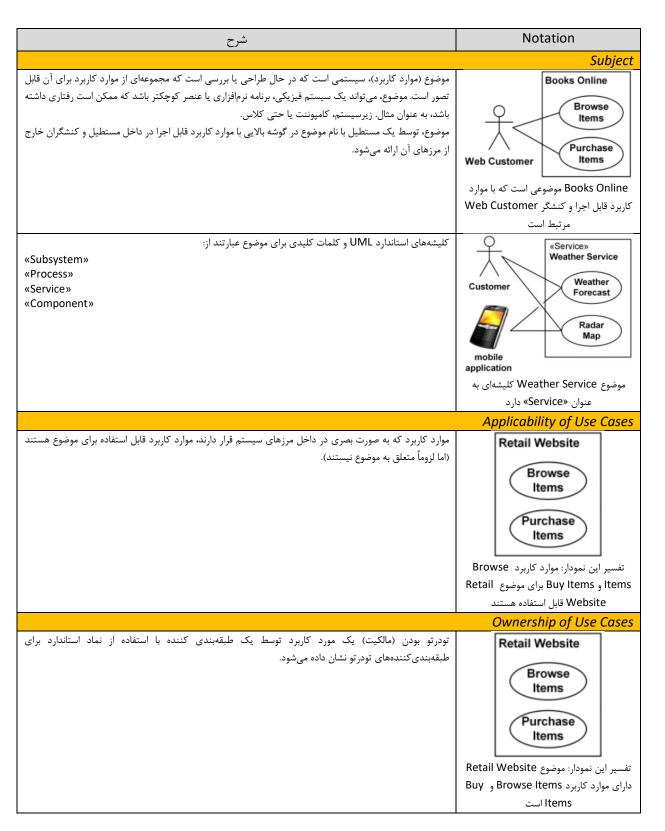
من هنگام ایجاد برخی نمودارهای مورد کاربرد و پاسخ به برخی از سؤالات دوستان، همواره با یک مشکل مشابه و بدون راه حل واضح در 2.4، روبرو هستم و گیچ شدم. یک مثال به ظاهر ساده اما غیرقابل حل این است که روابط بین پرداخت (Payment)، پرداخت از طریق اعتبار (Payment by Cash)، پرداخت نقدی (Payment by Cash) و غیره را به گونهای مشخص کنیم، که به مشتریان اجازه دهیم پرداخت خود را بخشی از طریق نقدی و بخشی را اعتباری و یا روشهای دیگری، پرداخت کنند. با علم به اینکه این وضعیت کاملاً رایج است. تسویه حساب پایانه POS در سوپرمارکتها. (نمونه مشابه دیگر عبارتند از برنامهریزی سفر (Plan Trip)، کشف پرواز (Find Flight)، کشف هتل (Find Hotel) و غیره که در آن کاربر ممکن است بخواهد نه تنها برای یک بلکه برای چندین مورد در یک زمان جستجو کند.)

اگرچه رابطه generalization موارد کاربرد برای پرداخت (Payment)، پرداخت از طریق اعتبار (Payment by Credit)، پرداخت با چک و غیره طبیعی به نظر می رسد، اما نمی توانیم از آن استفاده کنیم زیرا استفاده از یک روش پرداخت خاص را در هر زمان پیشنهاد می کند.

شاید فکر کنیم، رابطه Extend مناسب به نظر می رسد زیرا دارای نقاط توسعه با شرایط توسعه است، اما ما نمی توانیم از آن استفاده کنیم زیرا مورد کاربرد پایه Payment باید به خودی خود کامل باشد، که بدیهی است که موردی که ما داریم اینطور نیست.

شاید فکر کنیم، رابطه Include خوب به نظر می رسد زیرا مورد کاربرد پایه Payment به خودی خود کامل نیست و انواع مختلف پرداختها مکمل آن هستند، اما ما نمی توانیم از آن استفاده کنیم زیرا برای موارد مشمول شده، رابطه شمولیت، اختیاری نیست بلکه الزامی است (و هیچ شرط شمولیتی وجود ندارد) این بدان معناست که مشتری باید با استفاده از تمام روشهای پرداخت، پرداخت کند؛ که کاملاً اشتباه است.

امیدوارم که متولیان این متودولوژی رابطه Include را به روز کنند تا شرایط و مکانهای شمولیت را به روشی مشابه که برای رابطه Extend وجود دارد، مجاز بدانند، یا حداقل نمونههای نمودار مورد کاربرد بیشتری را در نسخههای آینده مشخصات UML ارائه کنند.

	Actor
نماد استاندارد UML برای کنشگر، نماد "مرد چوبی" به همراه نام کنشگر در بالا یا پایین نماد است. نام کنشگران باید	Actor O
از دستورالعملهای حروف بزرگ و نقطه گذاری برای کلاسها پیروی کند. نام کنشگران مفهومی باید به صورت مورب	\perp
(ایتالیک) نشان داده شود. همه کنشگران باید نام داشته باشند.	\wedge
	Student
	کنشگری به نام Student
نمادهای سفارشی که نوع کنشگر را نشان میدهند ممکن است برای نشان دادن یک کنشگر نیز استفاده شوند، مانند استفاده از نماد(های) جداگانه برای کنشگران غیر انسانی.	Web Client
	نماد سفارشی برای کنشگر Web Client
	Bank نماد سفارشی برای کنشگر Bank
یک کنشگر کسبوکاری (که در RUP برای حمایت از مدلسازی کسبوکار معرفی شده است) نقشی را نشان میدهد	کهای شفارشی برای کنسکر
یک تعسیر تسبو فارق رف فر ۱۰۰۰ برای تعلیف از مساستری تسبو فار تعسی تعلیق را تعسی را تعسی از سان سی است در است سی است می از استاندارد UML که توسط شخص یا سیستمی، خارج از کسبوکار مدل شده، ایفا می شود. کنشگر کسبوکاری، بخشی از استاندارد	4
نیست. کنشگر کسبوکاری بهعنوان نماد «stick man» با خط موربی در قسمت سرش، نشان داده میشود.	\wedge
	Passenger
	Passenger کنشگر کسبوکار به نام
همچنین ممکن است یک کنشگر به صورت مستطیل که معرف یک کلاس است به همراه کلمه کلیدی «actor» نشان	
داده شود که در صورت لزوم دارای ب خ شهای عمومی مانند کلاس است.	«actor» Customer
	+ name: Name + address: Address
	کنشگر Customer در نمای کلاس
	Generalization between actors Web Client
رابطه Generalization یا تعمیم بین کنشگران به صورت یک خط مستقیم جهتدار با نوک پیکان بزرگ ارائه میشود (همانطور که برای رابطه Generalization یا تعمیم بین کلاسها تعریف میشود).	Z A Z
	Administrator Customer Editor
	کنشگر Web Client یک سوپر کلاس
	مفهومی برای Editor ،Administrator و
	Customer است
هر مورد کاربرد باید یک نام داشته باشد. Use case به صورت بیضی حاوی نام مورد کاربرد، نشان داده میشود.	Use Case
هر مورد کاربرد باید یک نام دانسته باشد. ۱۳۵۰ ته صورت بیضی حنوی نام مورد تاریخ، نسان نامه می سود.	User Registration
	User Registration مورد کاربردی به نام

یک مورد کاربرد را میتوان به صورت بیضی نشان داد که نام مورد کاربرد در زیر بیضی قرار داده شده است.	
	Transfer Funds User Registration مورد کاربردی به نام
مورد کاربرد کسبوکاری در RUP برای پشتیبانی از مدلسازی کسبوکار - برای نشان دادن عملکرد، فرآیند یا فعالیت کسبوکار وقوع یافته در کسبوکار مدل شده، معرفی شد. مورد کاربرد کسبوکاری در RUP با نماد بیضی شکل و خط موربی که از سمت راست آن عبور میدهند، نشان داده می شود.	Individual Check-In
	Check-In
ممکن است یک کلمه کلیدی کلیشهای اختیاری در بالای نام و فهرستی از ویژگیها شامل عملیات و فیلدها یا مشخصات در زیر نام در یک بیضی قرار داده شوند.	«authentication» User Sign-In
	-userCredentials +authType استفاده از کلیشه ای به عنوان «authentication» برای مورد کاربرد User Sign-In
موارد کاربرد با نقاط توسعه (extension points) ممکن است در داخل بیضی مورد کاربرد با عنوانی به نام extension points برای فهرست آنها، نمایش داده شوند.	Registration extension points Registration Help User Agreement
	مورد کاربردی با نام Registration که دارای نقاط توسعه Registration Help و User Agreement
یک مورد کاربرد همچنین می تواند با استفاده از نماد مستطیل استاندارد برای طبقهبندی کنندهها با نماد بیضی در گوشه سمت راست بالای مستطیل و با محیطهای لیستگونه جداگانه اختیاری برای ویژگیهای آن نشان داده شود.	Registration -userProfile
	extension points Registration Help User Agreement مورد کاربردی به نام Registration با استفاده از نماد مستطیل استاندارد برای
	طبقهبندی کنندهها نشان داده شده است
Use Case را می توان در قاب با برچسب use case یا به صورت اختصاری uc را امی توان در قاب با برچسب use case یا Use Case state یا activity diagram یا activity diagram یا activity توصیف کرد.	Search Items Search Items Enter Search terms Evaluate Results Evaluate Results
	activity diagram قاب ارائه شده است

مربوط به Search Items در آن گنجانده

Generalization between use cases

مورد کاربرد Web User Authentication یک مورد کاربرد مفهومی است و توسط موارد کاربر د Remember Me ،Login و

رابطه Generalization یا تعمیم بین موارد کاربرد شبیه به رابطه Generalization یا تعمیم بین کلاسها است. مورد کاربرد فرعی، ویژگیها و رفتار مورد کاربرد والدین را به ارث میبرد و ممکن است رفتار والدین را بازنویسی (override) کند. این رابطه به شکل یک خط مستقیم با یک پیکان بزرگ ارائه می شود، مانند رابطه Generalization یا تعمیم بین

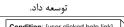
طبقهبندی کنندهها.

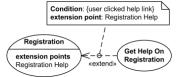
Single Sign-On تعریف می شود

Extend

«extend» Get Help On Registration Registration

مورد کاربرد Registration به تنهایی کامل و معنادار است. می توان آن را با موارد کاربرد اختیاری Get Help On Registration

مورد کاربرد Registration به صورت مشروط توسط Get Help On Registration Use case در نقطه توسعه Registration Help توسعه داده می شود

Registration

extension points Registration Help User Agreement

مورد کاربرد Registration با نقاط توسعه User , Registration Help Agreement

Registration

-userProfile

extension points Registration Help User Agreement

نقاط توسعه مورد کاربرد Registration که با استفاده از نماد مستطیل نشان داده شده است

Include

رابطه Extend یک رابطه جهتدار است که مشخص میکند چگونه و چه زمانی رفتار تعریفشده در موارد کاربرد توسعه دهنده مکمل (اختیاری) را می توان در رفتار تعریف شده در مورد کاربرد توسعه یافته درج کرد.

مورد کاربرد توسعهیافته به خودی خود معنادار است، مستقل از مورد کاربرد توسعهدهنده است. مورد کاربرد توسعهدهنده معمولاً رفتار اختیاری را تعریف می کند که لزوماً به خودی خود معنی ندارد.

رابطه Extend بین موارد کاربرد با یک فلش چیندار با سر پیکان باز از مورد کاربرد توسعهدهنده به مورد کاربرد توسعه یافته (پایه) نشان داده می شود. فلش با کلمه کلیدی «extend» بر چسب گذاری شده است.

شرایط رابطه Extend و همچنین ارجاع به نقاط توسعه (extension points) به صورت اختیاری در یادداشت پیوست شده به رابطه Extend مربوطه نشان داده می شود.

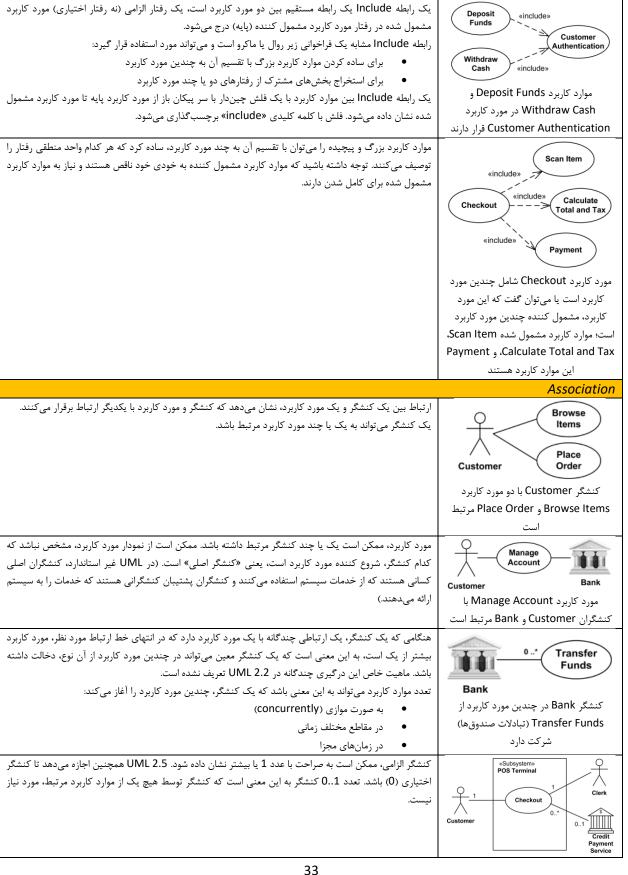
Extension Point

نقطه توسعه یا Extension Point یک ویژگی برای مورد کاربرد است که نقطهای را در رفتار مورد کاربرد شناسایی می کند (ارجاع می دهد) که در آن نقطه، همانطور که در رابطه Extend مشخص شده است، آن رفتار می تواند توسط یک مورد کاربرد دیگر (توسعه دهنده) توسعه یابد.

نقاط توسعه یا Extension Point ممکن است در محفظهای از نماد بیضی شکل مورد کاربرد در زیر عنوان extension points نشان داده شوند. هر نقطه توسعه یا Extension Point باید یک نام داشته باشد که در یک مورد کاربرد منحصر به فرد باشد. نقاط توسعه یا Extension Point به صورت یک متن شبیه به نگارشی که در زیر نشان داده شده است، نمایش داده شوند:

extension point ::= name [: explanation]

نقاط توسعه یا Extension Point ممکن است در محفظهای از مستطیل مورد کاربرد با نماد بیضی در زیر عنوان extension points نشان داده شوند.

	مورد کاربرد Checkout به 1 عدد کنشگر
	Customer نیاز دارد.
	مورد کاربرد مورد نظر ممکن است به خدمات
	Credit Payment نیاز نداشته باشد (مثلاً
	اگر پرداخت به صورت نقدی باشد).
	بنابراین ارتباط بین این مورد کاربرد با این
	خدمت در هر سمت می تواند عدد 0 را نیز
	داشته باشد.
هنگامی که یک مورد کاربرد با یک کنشگر، ارتباطی به حالت چندگانگی دارد که در سمت کنشگر بیشتر از یک است، به این معنی است که بیش از یک کنشگر در شروع مورد کاربرد، دخیل هستند. روشی که چندین کنشگر در مورد کاربرد، شرکت می کنند در UML 2.x تا UML 2.x تعریف نشده است. به عنوان مثال، تعدد کنشگران می تواند به این معنی باشد که: • یک مورد کاربرد خاص، ممکن است مستلزم اقدام همزمان (concurrent) توسط دو کنشگر مجزا باشد (مثلاً در پرتاب یک موشک هستهای) • ممکن است نیاز به اقدامات تکمیلی و متوالی توسط کنشگران داشته باشد (مثلاً یک کنشگر چیزی را شروع	Player دو یا چند کنشگر Player در مورد کاربرد Player دخیل هستند. هر کنشگر در یک بازی Play شرکت می کند
کند و دیگری آن را متوقف کند).	

Subject:

موضوع در یک نمودار مورد کاربرد، نمایی از یک حوزه، سیستم و یا زیرسیستم را معرفی می کند. موارد کاربرد در داخال آن و کنشگران در خارج آن قرار می گیرند.

Stereotype:

کلیشه یا عبارتی که در مراحل شناسایی و یا طراحی یک سیستم، معنی مشخصی دارد و نوعی توصیف از طبقهبندی خاصی است. عبارت مورد نظر به صورت تشریحی و به هم چسبیده (بدون فضای خالی) نوشته می شود و داخل علامتهای «» قرار می گیرد. برای نمونه می توان به کلیشه های زیر اشاره کرد:

- «Business»
 - «Scope» •
- «Department»
 - «Subsystem»
 - «Process» •
 - «Service» •
- «Component» •

Actor:

کنشگر عنصری عملگرا است که در کسبوکار مورد بررسی، یک عامل فعال خارج از کسبوکار مورد نظر محسوب میشود. این عنصر از طریق رابطهایی با موضوع، موارد کاربرد یا کسبوکار مورد نظر در ارتباط خواهد بود.

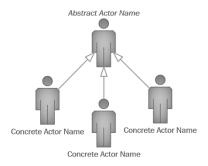
Business Actor:

کنشگری که در معرف یک نقش کاربری خاص در کسبوکار است.

Actor Generalization:

نوعی ارتباط ساختاری یا رفتاری بین کنشگران مفهومی و واقعی است به صورتیکه به واسطه آن مشخص میشود، کدام کنشگران واقعی، کنشگر مفهومی مورد نظر را توصیف میکنند.

Concrete Actor:

معرف یک کنشگر واقعی است که به احتمال زیاد برای ایجاد ساختار و پیادهسازی رفتارهای آن از یک یا مجموعهای از کلاسها استفاده خواهد شد. به عبارت دیگر این کنشگر به صورت نرم|فزاری، قابل پیادهسازی است.

Abstract Actor:

معرف یک کنشگر مفهومی است که به صورت نرم افزاری، قابل پیاده سازی نمی باشد و از طرف دیگر به تنهایی نمایندگی کنشگرهای زیادی را به عهده خواهد داشت. توجه داشته باشید که نام این کنشگر به صورت ایتالیک نوشته خواهد شد.

عنصری است که یک واحد رفتاری یا عملیاتی مشخص را که در یک موضوع، کسبوکار یا الگوریتم وجود دارد، معرفی مینماید.

Use Case Name

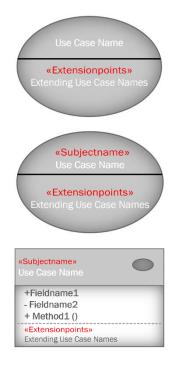
این عنصر می تواند در داخل یک سیستم یا موضوع مورد استفاده قرار گیرد. در این شرایط برخی مواقع ممکن است به واسطه یک کلیشه که توصیف کننده سیستم یا موضوع مورد نظر است تعریف شود که در این شرایط به شکل زیر خواهد بود.

«Subjectname» Use Case Name

این عنصر به دلیل اینکه می تواند نماینده یک کلاس باشد، می تواند فیلدها و متودهای آن کلاس را نیز در نمای خود نمایش بدهد.

این عناصر می توانند به صورت سلسله مراتبی همدیگر را تولید نمایند در این شرایط هر یک از عناصر رأس این سلسله مراتب، در هر نقطه دارای یک تعداد نقاط توسعه خواهند بود در این شرایط می توان یک مورد کاربرد را به اشکال زیر نمایش داد.

Business Use Case:

مورد کاربرد کسبوکار، یک عملکرد، فرآیند یا فعالیت کسبوکاری را معرفی میکند. این موارد کاربرد میتوانند پایه فعالیتها، زیرفرآیندها و فرآیندهای کسبوکار در سایر نمودارهای سایر استانداردها مثل BPMN باشند.

Abstract Use Case:

مورد کاربردی که قابل تقسیم به موارد کاربرد دیگری است که بتوانند در اجماع با هم کل عملیات و رفتار آن را معرفی کنند و مورد کاربرد مورد نظر به تنهایی و مستقل، معنی نداشته باشد و قابل تعریف نباشد، مورد کاربرد مفهومی نام دارد. توجه داشته باشید که نام این مورد کاربرد به شکل ایتالیک در نمای مورد کاربرد نمایش داده میشود.

Abstract Use Case Name

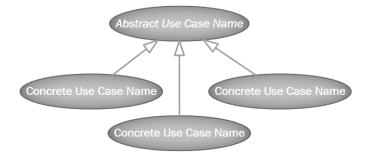
Concrete Use Case:

مورد کاربردی که به تنهایی و مستقل، معنی داشته باشد و قابل تعریف باشد چه قابل تقسیم به موارد کاربرد دیگری باشد یا نباشد، مورد کاربرد واقعی نام دارد.

Concrete Use Case Name

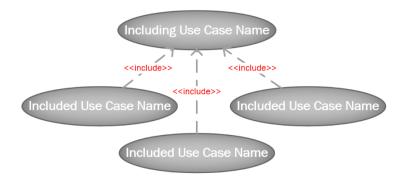
Use Case Generalization:

معرف ارتباط خاص بین موارد کاربرد مفهومی و واقعی است. در این نوع ارتباط، موارد کاربرد واقعی تشکیل دهنده یا تولید کننده مورد کاربرد مفهومی هستند.

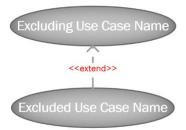
Use Case Inclusion:

معرف ارتباط خاص بین موارد کاربرد پایه (شامل بر/تشکیل شونده) و پیرو (تشکیل دهنده) است. در این نوع ارتباط، موارد کاربرد پایه بخشی از رفتار خود را از مورد کاربرد پیرو دریافت میکنند.

Use Case Extension:

معرف ارتباط خاص بین موارد کاربرد پایه (توسعه پذیر) و پیرو (توسعه دهنده) است. در این نوع ارتباط، رفتار موارد کاربرد پایه توسط مورد کاربرد پیرو توسعه می یابد و شاید حالت خاص بگیرند.

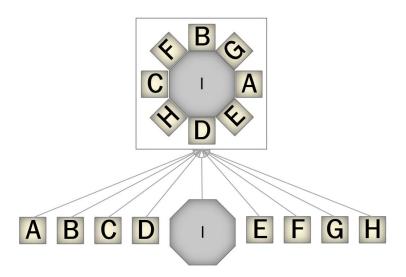
Extension Point:

نقطه توسعه یک ویژگی از یک مورد کاربرد است که نقطهای را در رفتار مورد کاربرد توسعه پذیر معرفی میکند (ارجاع میدهد) که در آن نقطه، آن رفتار می تواند توسط یک مورد کاربرد توسعه دهنده، بر اساس این رابطه، توسعه یابد.

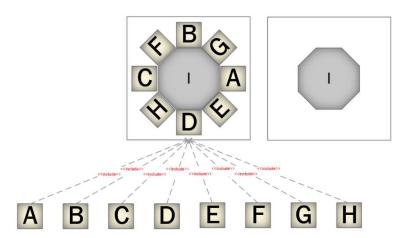
Generalization Relationship:

ارتباط ساخت یا تولید، نوع خاصی از ارتباط بین عناصر مختلف است که در آن عنصر ساخته شده، به صورت مستقل هیچ معنی ندارد و قابل تعریف نیست (عنصر مفهومی) و با مجمتع کردن عناصر سازنده در یک محیط، ماهیت پیدا کرده و قابل تعریف میشود. در واقع در این مدل، تمام عناصر سازنده به صورت مستقل معنی دارند و در ارتباطات دیگر مورد استفاده قرار می گیرند.

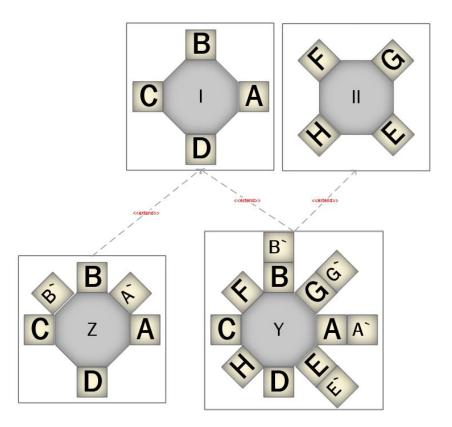
Inclusion Relationship:

ارتباط شمولیت، نوع خاصی از ارتباط بین عناصر مختلف است که در آن عنصر مشترک پذیر، به صورت مستقل معنی دارد و قابل تعریف است (عنصر پایه) و با مجمتع کردن عناصر سازنده و خود در یک محیط، ماهیت پیدا کرده و قابل تعریف می شود. در واقع در این مدل، تمام عناصر سازنده به صورت مستقل معنی دارند و در ارتباطات دیگر مورد استفاده قرار می گیرند ولیکن عنصر پایه با وجود اینکه به صورت مستقل معنی دارد ولیکن در هیچ ارتباط دیگری قابل استفاده نیست.

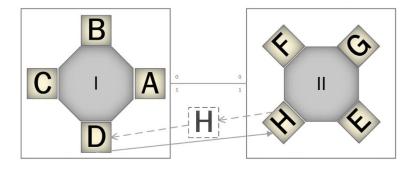
Extension Relationship:

رابطه توسعه، نوع خاصی از ارتباط بین عناصر مختلف است که در آن عنصر توسعه پذیر، به صورت مستقل معنی دارد و قابل تعریف است (عنصر پایه). عناصر توسعه دهنده، کل یا بخشی از ماهیت عنصر توسعه پذیر را در داخل خود توسعه می دهند. ماهیت عناصر توسعه دهنده فارق از توسعه صورت گرفته، کاملا مستقل از عنصر توسعه پذیر است. در واقع در این مدل، تمام عناصر توسعه پذیر و توسعه دهنده به صورت مستقل معنی دارند.

Association Relationship:

رابطه وابستگی دو طرفه، نوع خاصی از ارتباط بین عناصر مختلف است که در آن عناصر دو طرف رابطه، به صورت مستقل معنی دارند و قابل تعریف هستند ولی ممکن است هر عنصر، ماهیتی/ماهیتهایی از عنصر دیگر را فراخوانی نماید و یا با آن تعامل نماید. عناصر دو طرف رابطه هیچ بخش مشترکی با هم نخواهند داشت و فقط از مشخصات همدیگر برای رسیدن به اهداف خود استفاده می کنند. اگر این بهره برداری برای رسیدن به هدف، فقط بر روی یک مشخصه باشد؛ یک رابطه ساده است و چنانچه بر روی چند مشخصه باشد رابطه چندگانه است.

Dependency Relationship:

رابطه وابستگی یک طرفه، نوع خاصی از ارتباط بین عناصر مختلف است که در آن عناصر دو طرف رابطه، به صورت مستقل معنی دارند و قابل تعریف هستند ولی ممکن است عنصر یک طرف رابطه (عنصر پیرو)، ماهیتی از عنصر دیگر (عنصر پایه) را فراخوانی نماید و یا با آن تعامل نماید. عناصر دو طرف رابطه هیچ بخش مشترکی با هم نخواهند داشت و فقط عنصر پیرو از مشخصات عنصر پایه برای رسیدن به اهداف خود استفاده می کند. اگر این بهره برداری برای رسیدن به هدف، فقط بر روی یک مشخصه باشد؛ یک رابطه ساده است و چنانچه بر روی چند مشخصه باشد

رابطه چندگانه است. و به جهت اینکه ماهیت عناصر دو طرف این رابطه فرق دارد (یکی پایه و دیگری پیرو است)، چندگانگی در هر دو طرف معنی دارد.

